

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczyutca 5.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. Lélelve 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legjutányosabb árnak közlön

Kenyér és gyémánt

a lelke a népek háborus kitartásának. A föld minden életnek, elszántságnak, szeretetnek és gyűlöletnek örök forrása, háboru és béke kérdésének nagy megváltója. Hogy az áldott föld adja a búzát és ontja a gyémántot, attól válik el, meddig bírják még az élethálál harcot. Fekete a színe a gyémántnak, mely ma becsesebb és drágább az ékszerénél, a szikrázón ragyogó diadémánál, a gazdaság irigyelt szimbólumánál. A fekete gyémánt, a föld legnagyobb ajándéka, a szén kezd a háboruban döntőbb tényező lenni az angol arannyal, a katonák elszántságánál, az öldöklő gépek borzalmas pusztító erejénél. A háborus üzem fűtőanyaga sok helyen fogytán s a tűz a nagy kohóban, melyben a gyűlölet és a dac érzései égnek, esendesen kialvóban van, a forró háborus vágy halkul, ahogy megérinti a szentelen tél dermesztő hidegét.

Angol szén fűtötte szövetségi esei ez a semlegesek nagy életüzemét a fekete gyémántok szorosabban fűtöttek Anglia szolgáltatába e népeket minden kényszerítő eszköz nélkül. S most, hogy a német buvárhajók, mint az ókor viziszőrnyei kiemelkednek a tengerből és sorra küldik a korallok világába a fekete gyémántokkal terhelt hajóóriásokat, kezd szakadni a lánc, mely összekötötte Angliát szövetségeseivel. A francia s olasz gyárakban megáll az embergyilkoló eszközök készítésének munkája és a hideg, mely a magántüzhelyek körül árasztja fagyasztó lehelletét, gyorsabban és erőteljesebben oltja a szívek gyűlöletét minden józan beszéd okos szavánál.

A béke utáni vágyódás soha sem volt olyan erős, mint most, a szokatlanul kemény tél nehéz napjaiban, amikor testvéreink kint a lövészárkoknál szenvedik végig a pokol gyötrelmeit, az otthonlétük pedig didergő gyermekek, jajgató betegek sírását hallják, a kiket megkínózik a tél.

Bizonyos, hogy ebben a téli szükségben többet veszít régi lendületéből ellenségeink háborus akarata, mintha hadseregeket vertünk volna szét. A buvárhajók széjjeltépik a szálakat, melyek a tengereken által összekapcsolják ellenségeinket és a kialudt tüzhelyek hidegében kell részélniök a béke szeretetének legemberibb gondolatára.

Az árdragítás és a közönség. Mi az ujhelyi piac legnagyobb hibája?

Nem kell hangoztatni a drágaságot, a közönség nap-nap után mindjobban érsi az élelmészeti cikkek egyre növekedő áremelkedését. Az osztályozás merőben felesleges, nincs kivétel, mert ami ma az élelmészeti cikkekben piacra kerül, horribilis árakat ért el. A falusi termelők most élnek a szűretelés vidám örömeit és soha a boldog világban nem volt annyi pénze a falusi népnek, mint ezekben a vörös időkben. A vidéki nép nem szenved szükségét, mindene van és mindenből bőségesen a behozott elemicikkekből kenyekedve és szerint halmozza össze a vagyonát.

Nem szeretnénk, ha bárki is félreértene ezeket a sorokat. Nemsajnáljuk mi a falusi néptől a jólét, a bőséget, sem azt, hogy mindene van, még az összegyűjtött vagyont sem, csak azt rosszaljuk, hogy tökéjét meg nem engedhető módon az árak elviselhetetlen emelésével gyűjti rakásra. Egyes élelmészeti cikkek példátlan árakat értek el. Így többek közt tudomásunk van arról, hogy a piacon egy pár libért 160 koronát egy pár tyukért 24 koronát is fizettek.

Ki kell mondanunk, hogy az áremelkedés miatt a közönségben keresendő a hiba, a közönség valóságban beállított árdragítónak és nincs az az összeg, amit meg ne adjon, ha erről van szó, hogy a vidéki behozott élelmészeti cikkekhez jusson. Nem lehet mondani, hogy bármiben is szükségét szenvednek, a piacon élelmészeti cikkekben elegendő mennyiség al a közönség rendelkezésére. amely azonban egymásra litélt és bo dog, ha a vétel alkalmával, bármi áron is, a cikkeket elkaparítja a másik orra elől. De nem kizárólag a közönség túlekedése, nemtörődömség az oka a mai horribilis és folyton emelkedő áraknak, hanem az elővásárlók is, akik minden rendelkezés ellenére a városban kívül lesik-várják a falusi népet és a biztos haszon reményében oly összegért vásárolják össze az élelmészeti cikket, amiről álmolni sem mert a vidéki termelő nép, amely látva a túlekedést, a licitációt, arra eszmél, hogy ha a városban kívül ennyit meg annyit kínálnak az elővásárlók, biztos, hogy a városi közönség még jobban megfizeti a portékáját, mert az elővásárlók is haszonra dolgoznak. Így történhetett, hogy az árak az eddigi magaslatra emelkedhettek és így történik, hogy az árak emelkedésében meg mindig nincs megállás.

A rendőrség feladata volna jobban szemmel tartani a piac árdra-

gitóit és meggátolni az elővásárlók machinációját, mert azt űlbe tett kézzel sem lehet tűrni, hogy a közönség módos része a különféle élelmészeti cikkekért megadja mindazt, amit kérnek és hogy az elővásárlók — busas haszonra számítva — elkapkodják a falusi nép portékáját, vagy árakat ígérjenek érte, amik után igazodva, a vidéki termelők azt sem tudják, hogy milyen magas árakat kérjenek a „helybe” hozott áruikért.

A fogyasztóközönség maga van hivatva arra, hogy mérsékelje a falusi polgárság árigenyzeit. A példák igazolják, hogy árkímélással nem sokra megyünk, mert ha a szárnyas jószágok és egyéb cikkek árát maximumálják, ezek az árak egyszerűen elbujnak és üresen áll a piac, mint a múlt esztendő március és április hónapjában, Ez pedig órá nem lehet.

Tanulók a mezőgazdasági szolgálatban.

A valias- és közoktatásügyi miniszter ismételtén adott ki olyan értelmű rendeletet, hogy a mezőgazdasági termelés biztosításában a tanulóifjúság is kivehesse a részét, természetesen az erejéhez mért módon s anélkül, hogy a tanulmányai- ban hátráltatva lenne.

Kiváncsosságot jelezte a miniszter, hogy ott, ahol erre a helyi viszonyok alkalmasak, igyekezzenek testileg fejlettebb tanulókból a konyhakerti termelők céljára termelősoportot szervezni. Radai Gedeon gróf Pestmegye főispánja, a közigazgatási bizottsághoz érkezett jelentések alapján most rámutat azokra az örövendes eredményekre, amelyeket a mezőgazdaságban és kertészetekben a tanulóifjúság munkálkodásával tavaly elérték.

A kártevő rovarok, férgek és elődsi növények irtásával kiváló hasznót szereztek a termelőknek.

Egyelőre e heti félnapos szünetek volna nekik erre munkálatra felhasználhatók. A hernyó irtásra legalkalmasabb idő február vége és az egész március hónap; erre hetenként két délutánt lehetne fordítani s ez azzal a hassonnal is jár, hogy a gyermekek praktikus módon tanulják megismerni a hernyó káros voltát, életét, valamint azt, miként kell a gyümölcsöt gondozni, permetezni és oltalmazni káros behatásokkal.

A gyom irtása április elején kezdődhetik; ugyanakkor lehet irtani a répa orrmányost, a vadrepoát pedig májusban.

A főispán azt a reményét fejezi ki, hogy a gazdák, akiknek a föld-

jeit az iskolán gyermekek az ártalmuktól megszabadítják, örömmel hajlandók lesznek az iskola alapgyona gyarapítására valamit áldozni, amiből a munkálatokban résztvevő szegényebb sorsú tanulók kapnának jutalmat.

HIREK.

— **Határozás.** bosnai Novák Lajos a sárospataki ref. theol. akadémia dékánja, főiskolai lelkész 62 éves korában Sárospatakon elhunyt. Temetése 18-án ment végbe általános nagy részvét mellett. Az elhunytban Farkas Andor sátoraljaihelyi polgármester apóstát gyászolja.

— **Az Izs. leánygyűlést** jótékonyosító estélye nem mint előzetesen hirdetve volt e hó 27 én, hanem március 1-én lesz megtartva. Az összeállított pompás műsor annyi szöpet és kedveset ígér, hogy ilyen kedves estélyt a mai háborus időkben igazán, csak fiatal leánysszivek melege és fáradtságot nem ismerő buzgóssága tud élénk várásolni.

— **Megyegyűlés.** A vármegye törvényhatósága Dókos Gyula alispán ölnöklété alatt február hó 19-ikén rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az egyenes adó felszámolási bizottságba rendes tagokat; Dókus Mihály, dr. Horvay Béla, póttagokul: idb. Róth József, Kádár Gyula; bányász bizottságba rendes tagokul: dr. Rudai Izrael, Stropf Pál, póttagokul: Bokor József és Kellényi Armánd lettek megválasztva. A jövendelő felszámolási bizottságba megválasztottak: Sátoraljaihelyi székhellyel (a város, járás és a bodrogközi járásra kiterjedő hatályla). Rendes tagokká: Meczner Béla, Kun Frigyes, gróf Széchenyi-Wolkenstein Ernő, Kinócsy Péter, póttagokká: Payer Ferenc, Guttman Mór, Mo'doványi Géza, Behnya Miklós. Nagymihályi székhellyel (hatálya kiterjed nagymihályi, homonnai, szinnai, gálszécsi, mezőlabori, varannói, sztrópkői járasokra). Rendes tagokká: Mauks Árpád, Buday Sándor, Widder Samu, Hutka József, póttagokká: dr. Fűszessy Dező, Grün Bernát, Hudák Ádám, Virág József. Szerecsény székhellyel (szerecsényi, tokaji, sárospataki járasokra terjedő hatályla). Rendes tagokká: Hosszúfalussy Miklós, Csajka Endre, Zimmerman Lajos, Borsay Miklós, póttagokká: Hésser Emil, Keményffy János, Constantin Géza, Sainnyey Gerson.

— **A sajtó és a hatóságok.** Amíg más városok a mostani nehéz időkben a rendelkezések publikálása oldalából a helyi lapok hasábjait fokozottan veszik igénybe, addig a mi

vesető köreinek számottevő nagy része ridegen, érthetetlen ellenszenvvel elárkókál attól. A közönségnek csak egy része áll az utocsarkokon, hogy a hirdetményeket elolvassa, a másik rész a lapokból értesülne azokról, ha a hatóságok annyi fáradságot vennének és a közönséggel hirdetmény egy példányát a lapok szerkesztőségébe idejében eljuttatnák. Már több ízben intervenáltunk és ügyben az illetékes tényezőknél, de ugyancsak hiába. Most, hogy ezt felemlítjük, csupán azért tesszük, hogy a közönséget meggyőzzük arról, hogy mi érdekeiket kellően szolgáljuk, de az igyekezetünk megtörik egyesek vaskalaposságán.

— A tokajhegyialjai szőlősgazdák törkölyfűző szövetezete Sátoraljaújhegyben, mint bevált állomáson törkölyfűző telepet állított fel és felhívja a szőlőbirtokosokat, kik törkölyfűzőt kifosztani, vagy a szövetezethez átadni akarják, azt a rendőrkapitányi hivatalban bejelentésnek.

— Elfogott betörők. Hosszu és fáradságos nyomozás után sikerült a rendőrségnek több nagyarányú betörés tetését Kostyó István és Bartók János személyében elfogni. A betörőbanda másik két tagja, Galya István és Galya Gyula még valahol bujkálnak, azonban kellő remény van, hogy ezek is rövidesen hurokra kerülnek. A lopott dolgok nagy részét a banda orgasdjánál, Fedorcaak Józsefénél szintén megtalálták. A betörők elfogatása különösen Zuocek polgári rendőr ügybuzgalmát dicséri.

— Lesz rézgálic. A földmivélségi miniszter a vármegyében levő rézgálic permetezésére oly mennyiségű rézgálicot bocsát a törvényhatóság rendelkezésére, hogy abból arányos megosztás mellett minden kataszteri holdra 15 kg. jusson. A rézgálic ára a községi előjárásnál átvéve, kilogrammonként 4 korona 10 fillér, illetve azon községben, amely a vasuti állomástól távolabb fekszik 4 korona 20 fillér. A szükséges rézgálic előjegyzése céljából a szőlőbirtokosok a városi számvétségnek március 1-ig jelentkezzenek, mert azonnal előjegyzések figyelembe nem vétetnek. A rézgálicot járó összeg az előjegyzéssel egyidejűleg befizetendő.

— Fokos a 65-ös tiszteknél. A Ludvig Baka írja: A hatvanötös tisztek nemsokára fokost fognak viselni az eddigi „harctéri bot” helyett. A fokos viselese tárgyában Májster alosredes tett javaslatot a javaslat valamenyi harctéri tisztünk egyhangu helyesléssel találkozott. Olyan magyar ezrednek, mint a hatvanötös — nemzeti fegyver kell és ez nem lehet más, mint a fokos. A fekete nyélből készült, sima acébbaltával ellátott vashegyű fokost, amelyre „I. R. 66. Anno 1917.” és Öfelsége monogramja less bevéve, csak azok a tisztek viselhetik, akik a tábori ezrednél vannak, illetve lesznek, de az eszredparanosoknál egyes kiváló érdemeket szerzett műgütes országrészekben tartózkodó eszredbelieknek is megadhatja a viselési jogot. A diszebb kivételű, ezüst baltájú disszokost ti zteletadományként szavaltatja meg a tisztkar — az eszredparanosoknál jóváhagyásával — egyes tagjainak, akik legvalószínűleg egy féltékeny at a tábori ezred-

nél tartózkodtak és az ellenséggel szemben, mint vezetők beváltak. Ilyen disszokos az ezred kötelékében nem tartozó kiváló tiszteknek is adományozható.

— A tej és tejtermékek ellenőrzése. Az Országos Közélemezési Hivatal előke felhatalmazza a kassai m. kir. Vegyikísérleti Állomás vezetőjét dr. Wolj Ottó, valamint Bárány Nándor k. s. vegyész és a tehéntej és tejtermékek forgalombahozatalának és felhasználásának szabályozása tárgyában kiadott 98/1917. M. E. számú rendelet és ennek végrehajtása tárgyában kiadott 1500/1917. O. K. H. E. számú rendelet betartásának ellenőrzése, amely a Vegyikísérleti Állomás ellenőrzési körzetére így: Abauj-Torna, Gömör, Zemplén, Ung, Sáros, Szepes- és Liptó vármegyékre terjed ki. Az Orsz. Közélemezési Hivatal fenti rendelete értelmében a bejelentésre kötelezettek, a hatóságilag hitlesített adatokat f. hó 10-ig tartoztak a Vegyikísérleti Állomásnál megtenni, melyre hirdetések és hatóságok útján lettek felszólítva.

— Új kormányrendelet a tüzelőanyagokról. A m. kir. miniszterium a haboru esetre szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján — a tüzelőanyagok legmesszebbmenő kímélése érdekében — a következőket rendel:

1. §. További rendelkezésig zárva kell tartani az összes szórakozóhelyeket (színházakat, kabarékat, mozgófényképszínházakat stb.), valamint az összes nyilvános muzeumokat, káptárakat, gyűjteményeket, felolvasó vagy más eféle nyilvános termeket és helyiségeket. Olyan községben, amely tüzelőanyagkészletekkel bőven el van látva, a törvényhatóság első tisztviselője e rendelkezései alól egyes esetekben, fontos okból kivételt engedhet.

2. §. Az egyesületeknek (egyletek, társaskörök, kaszinók, klubok) mindazon helyiségei amelyek a tagok vagy vendégek összejövetelére, vagy befogadására szolgálnak, éjjeli 11 órakor be kell zárni. Ejjeli 11 óra után magánlakásokban sem szabad a zárórára vonatkozó rende kezesek kijátszásával vendégül látni olyan egyéneket, akiknek ott tartózkodása a szokásos rendes vendéglátás körén kívüli eszék.

3. §. Az első és második §. rendelkezéseinek megszegése kihágás, amely a 4470/1914. M. E. sz. rendelet 8 §. a értelmében büntetendő.

4. §. A 613/1917. M. E. számú rendelet 6-ik §-ának a könnyítések engedélyezésére vonatkozó rendelkezése a jelen rendelettel megállapított korlátozásokra is irányadó.

5. §. Ez a rendelet 1917. évi február hó 19. napján lépett életbe. Területi hatályára és végrehajtására a 4470/1916. M. E. számú rendelet 9. §-ának rendelkezései irányadók.

— A ponyva- és zsákközpont. A zsákok és ponyvák ára annyira emelkedik, hogy már megfizethetetlen. Ennek a folytonos áremelkedésnek megakadályozása végett meg fogja alakítani a kormány a Ponyva- és Zsákközpontot. Ennek a központnak lesz feladata a zsák- és ponyvakészleteket nyilvántartani és a textiltermelést átvenni valamint a készletek megfelelő ellátásáról gondoskodni és az árakat egyenletesen szabályozni.

— Nyilvános köszönet. A sátoraljaújhegyi szegény iar. gyermekeket iskolázó és felruházó egyesület által eszközölt gyűjtés alkalmával adakoztak: Dr. Grünwald Hugó, dr. Roboz Bertalané, dr. Hellinger Ignác, dr. Stera Arminé, Oláh Ferencz, dr. Schwarz Ernő, Schönfeld Ede, Fenyő József, Kérő Sándor, dr. Schweiger Mór, Haas Fülöp, Zinner Henrik, Halász József, Kroó József, dr. Markovics Manó, Messinger Mór, Friss Sándor, Reichard Dénesné Widder Herman, dr. Fisch, dr. Szepesi Arnoldné, öz. Keresztessiné, Schweiger Márkné, Kroó Mór, Glüch Samuó, Domány Elemé, Kellner Józsefné, dr. Holló Andor, Grünbaum Simon, Grünbaum Simonné, ifj. Deutsch Sámuelné, Reichard Lajos, Kornstein Jenő, Blumenfeld Adolf, Markovits Miksáné, Markovits Terka, Keleti Jenőné, dr. Ligeti Józsefné, Groák Miksa, Lenerovics Mór, Zinner Adolfné, Grosz Ignác, Neuman Jenőné, Hretzka Otóné, Haas Mór, dr. Reichard Salamonné, Berkovics, Kramer Oszkár, Trattner Markus, öz. Kornstein Mór, Waller Ala dárné 10—10, Grün Bernát 8, Ligeti Ignác, dr. Davidovics Jenőné Gerő Alfrédné, Blumenfeld Józsefné, Landesmann Frida és Elna 6—6 korona.

Folyt. köv.

— Hadifénykép levezelőlapok. A Hadsegélyző Hivatal „Hadifényképkiallításán” kiállított legszép képek lemezjeiről készült 150 fele felvétel a legkülönbözőbb harcterekről és harc mozzanatokról. Eredeti bronzmása képek, 10 darab ára 2 kor. 50 fillér.

— A juh-, bárány- és kecskebőrök leforgalása. A hivatalos lap legutóbbi száma a kormány rendeletét közli, amely mindenkit arra kötelez, hogy a birtokában levő juh-, bárány- és kecskebőröket a budapesti katonabőrtvéletli intézetnek átvételre felajánlja.

Mai távirataink.

Visszavert orosz támadások.

Budapest, febr. 19.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti: Keleti hadszíntér:

Ma c k e n s e n vezértábornagy hadserege és József főherceg vezérezredes arcvonala: Nincs különös esemény.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A Lipnica Dolnától keletre a Narajovka mentén az oroszok legelső árka alatt felrobbantottak egy aknajáratot és gyors tányomulással megszaladtak. A tölcserét egy ellen-támadással visszazsereztük.

Brzezanytól délre az ellenség erős aknavető előkészítés után megkísérett támadását visszavertük. Wolhyniában rohamcsapatunk sikeres vállalkozásokat hajtottak végre.

Olasz hadszíntér:

Az utóbbi napokon az olasz tüzérség a hegységi arcvonalok

néhány szakaszán is mozgolódn kezdett. Tarwist ismételtén lőtte Ma reggel a 73. gyalogezred járőrei Asiagiótól északra a Monte Zebiótól keletre fekvő ellenséges állások ellen intézett vállalkozásról 22 foglyot szállítottak be.

Délkeleti hadszíntér:

A Wojusa mentén nincs különös esemény.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Előttünk 2 ellenséges repülőgépet

Berlin, febr. 19.

A német nagyvezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arcvonal legtöbb helyén erős köd uralkodott, mely a tüzérségi és repülőtevékenységet korlátozta és csak felderítő előretöréseket tett lehetővé. Árokvédőink éberségén megilusult az ellenség számos vállalkozása. Felderítőinknek sikerült több foglyot beszállítani.

Keleti hadszíntér:

Nincs újság.

Macedón arcvonal: Előőrsi csatározások és szórványosan tüzérségi tűz.

Ké. ellenséges repülőgépet előttünk.

LUENDORF, első főtisztállásmerter.

Menyasszonyi kelengye

bevásárlásnál ajánljuk

Szegő Sándor

ruhaáruháznak nagy fehérnemű osztályát. Esőlrangú árak, olcsó árak.

Eladó

A Tompa-utca 17. számú ház. Érdeklődésre válaszol a mezőzombori ref. lelkeszi hivatal.

Két belovagolt

háti ló eladó Cseley Márton cseleji gazdaságában. — Vasut-állomás: Upor.

Ház eladó

a Jókai-utca 34. sz., a Deák-utca 29. számú átjáró ház, továbbá Jósika-utca 8. számú ház eladó.

Grossman Dávid,

Kossuth Ferencz-u. 9.

Egy jó házból való fiu tanulóknak • könyvnyomdánkban • fizetéssel felvételik.